

MØREFORSKING Molde AS

Forutsetninger for framtidig vekst og utvikling

Gasskonferansen 2009

Arild Hervik

2. april 2009

Hovedpunkter

- Effekter for det lokale næringslivet – siste femårsperiode
- Rasjonell regional infrastruktur
- Realopsjoner – gassknutepunkt og mulig gassutnyttelse lokalt
- Perspektiver på det fremtidige mulighetsområdet
- Oppsummering

Boomen i siste femårsperiode

- Aukra har opplevd en boom, som en miniatyr av Norge, med enda større suksess og pr dato lav ledighet
- Ormen Lange utbyggingen er bare en av de petroleumsrelaterte suksesshistorier
- Fire verkstedsbedrifter har med stor suksess omstilt mot petroleumsrelaterte produkter og vokst betydelig
- Oppdrettsnæringen har også vokst frem igjen i et marked lite berørt av finanskrisen
- Offentlig finansiell handlefrihet blir spesielt god for Aukra kommune med eiendomsskatten fra Ormen

Konsekvensanalyse Ormen Lange

- Møreforskningsrapport fra år 2000 med forventning til 200 arbeidsplasser under drift og befolkningsvekst i Aukra på rundt 400, samt konklusjon om liten fortrengning av øvrig næringsliv med sammenligning fra Kårstø
- Møreforskningsrapport fra 2007 om ringvirkninger ga 1,2 milliarder i lokale innkjøp under utbygging og 200 arbeidsplasser på anlegget i driftsfasen, samt eiendomsskatt på 80 millioner kroner i året
- Oppjusterte tall drift gir nå rundt 400 på anlegget og eiendomsskatt er oppjustert til 130 millioner kroner i året
- Samlet sysselsettingseffekter under drift (inkl. effekter av eiendomsskatt og alle ringvirkninger) var beregnet til 500 årsverk, og nå oppjustert til rundt 1000 årsverk
- Effekter fra drift mye sterkere enn forventet og fra investering omtrent som forventet
- Svært smidig tilpasning i regionalt arbeidsmarked av stort utbyggingsprosjekt – små negative effekter

Rasjonell regional infrastruktur

- Sterk trafikkøkning og økt kapasitet og frekvens på ferga
- Oppgradering av vei og gang-/sykkelnett lokalt
- Møreaksen så langt ikke inne i Nasjonal Transportplan
- "Gordisk knute" med kobling bruforbindelsen Aukra-Midsund og fastlandsforbindelsen mot Molde og Ålesund

Oppdatering nytte-kostnadsanalyse bru Aukra-Midsund (Møreforskning 2001)

- Samlede nyttegevinster ga dekning på 60% av estimerte utbyggingskostnader bru på rundt 600 millioner 1999-kroner
- En spart fergereelasjon ga den gang 120 millioner kroner i nyttegevinst, og med nedjustert kalkulasjonsrente dobles den i dag
- Sparte tidskostnader ble estimert til 120 millioner og på grunn av Ormen Lange og sterk trafikkvekst er denne effekten nå høyere
- Nytteeffekten av kommunesammenslåing ble estimert til 120 millioner kroner
- Nyttevirkningene blir oppjustert med rundt 150 millioner, og i dagens kroneverdi tilsvarer dette samlede nyttegevinster på godt 600 millioner kroner
- Endringer i ordningen med forlenget statlig bidrag fra fergenedlegging, samt lavt rentenivå gir lavere finansiell belastning for et potensielt spleiselag

Realopsjoner som samfunnsøkonomisk perspektiv på mulighetsområder

- Ett realopsjonsperspektiv er mulige fremtidige funn og fleksibel tilpasning for å fase dem inn på Nyhamna som knutepunkt
- Landanlegg tilrettelagt for nye potensielle felt, mer optimalisert enn historien med Mongstad og Kårstø
- Realopsjon på utnyttelse av gass til ny industri er merverdi ved landanlegg
- Møreforskningsrapport fra 2002 forsøker å tallfeste realopsjonen fra et mulig gasskraftverk, som identifiseres som mest sannsynlige gassanvendelse
- Moderat industriutvikling fra eksisterende gassilandføringer så langt hvor Tjeldbergodden har utprøvd mange alternativer uten å lykkes så langt
- Gassknutepunkt som Kårstø vil gi store langsiktige effekter først og fremst på drift og leverandørutvikling i regionen

Perspektiver på det fremtidige mulighetsområdet

- Finanskrisen kan også lett ramme petroleumsrelatert aktivitet på Aukra de nærmeste årene
- Krisen går over og utsiktene for et sterkt petroleumsrelatert næringsliv vil være gode
- Knutepunkt og innfasing av nye gassfelt vil gi økning i direkte sysselsetting, samt hos leverandører
- Møreaksen må inn i neste revisjon av NTP
- Oppdrett vil fortsatt ha potensial
- Den kommunale handlefrihet finansielt må forvaltes med kløkt - ”det er ikke lett å være rik”

Oppsummering

- Boomen de siste fem årene har gitt grunnlag for en suksessrik sterk økonomisk historie
- Investeringsfasen Ormen Lange var smidig og ga lokale innkjøp omtrent som forventet, og skapte ingen problemer for øvrig økonomisk aktivitet
- Konsekvensene av Ormen Lange har vært mye bedre på driftsfasen enn forventet, en dobling av sysselsettingseffekten i forhold til beregninger i 2007
- Den "gordiske knuten" med bruforbindelsen til Midsund og kobling til fastland må finne sin løsning
- Finanskrisen kan bli merkbar, men den går over og Aukra har stort potensial for videre utvikling av petroleumsrelatert næringsliv

